

Bedrijfsbezoeken. Doe het goed of doe het niet.

**3 tips om bedrijfsbezoeken
het keuzeproces positief
te laten beïnvloeden**

White paper

**Techniek
Talent.nu**

Docenten zetten regelmatig bedrijfsbezoeken in om jongeren te helpen in hun oriëntatie op loopbaan en beroep. Met kennis van zaken en een goede voorbereiding is dit een effectief instrument en kan men hier niet vroeg genoeg mee beginnen. Maar gebeurt dit niet, dan is het afbreukrisico hoog en ontstaat een reëel gevaar op een negatief effect op de leerlingen.

Drie tips om bedrijfsbezoeken van positieve invloed te laten zijn op het keuzeproces van jongeren:

1. Ga op bezoek bij verschillende soorten bedrijven.
2. Begin op jonge leeftijd met bedrijfsbezoeken.
3. Ga alleen op bedrijfsbezoek als dit onderdeel is van het curriculum. Een goede voorbereiding is cruciaal.

1. Ga een paar keer per jaar op bezoek bij een bedrijf.

Veel jongeren hebben niet of nauwelijks een realistisch beeld van de mogelijkheden die de technieksector te bieden heeft. Dat is ook niet zo vreemd. Veel technische bedrijven zijn uit het straatbeeld verdwenen. Het ontbreekt jongeren aan rolmodellen, aan mensen in hun omgeving die werken in de techniek en hen kunnen inspireren. Als jongeren al een beeld hebben van werken in de techniek dan is dit vaak beperkt.

Om leerlingen te helpen in hun oriëntatie op loopbaan en beroep, is het van belang dat zij de mogelijkheid krijgen hun beeld van de techniek te verruimen. Een bedrijfsbezoek is hiervoor een goed middel als een leerling verschillende bedrijven met elkaar kan vergelijken. Ook is het van belang dat de school zorgt voor een doordachte selectie van bedrijven waardoor de leerlingen een beeld van verschillende type technische bedrijven krijgen; zowel traditioneel als modern, zowel groot als klein. Alleen dan kan de leerling zich een beeld vormen van de diverse mogelijkheden in de techniek. Het model '7 werelden van techniek'¹ kan een hulpmiddel zijn bij de selectie van bedrijven.

2. Begin op jonge leeftijd met bedrijfsbezoeken.

Jonge kinderen zijn nog niet actief bezig met hun beroepskeuze. Maar kinderen van vier tot negen jaar krijgen wel te maken met stereotiepe denkbeelden, bijvoorbeeld over techniek. Daarmee sluiten meisjes bijvoorbeeld beroepen uit die zij niet vinden passen bij hun geslacht. Door hen al in deze fase te confronteren met bijvoorbeeld vrouwelijke rolmodellen kan vroege uitsluiting van

techniek bij meisjes worden voorkomen. Bij jongeren van tien tot twaalf jaar spelen andere factoren een rol. Zij zijn geneigd beroepen uit te sluiten die zij niet vinden passen bij hun sociale klasse. Daarom is het voor deze leeftijdsgroep van belang verschillende typen werk en beroepen in de techniek te laten zien. Wat bij oudere leerlingen speelt is dat zij beroepen die om een grote (onderwijs)investering vragen liever aan de kant schuiven. Voor deze leeftijdsgroep is het van belang dat jongeren tijdens een bedrijfsbezoek directer in contact komen met technische

Joop Brugman, coördinator techniek aan het Metzo College, Doetinchem:

"Wij zien twaalfjarigen binnenkomen die vliegtuigpilot willen worden, maar een duidelijk beeld van beroepsmogelijkheden hebben ze niet. Daarom gaan leerlingen al in het eerste jaar bij minstens drie bedrijven op bezoek om te ervaren of zij in het betreffende bedrijf kansen voor hun toekomst zien."

¹ Ga naar <http://www.betamentality.nl> voor meer informatie

beroepen. Op een manier waarbij zij zich voor kunnen stellen hoe het zou zijn als zij daar zelf zouden werken. Dat betekent meer vragen, meer zelf doen en meer reflecteren.

Het is duidelijk dat meisjes en jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond over het algemeen een achterstand in kennis en houding hebben ten aanzien van techniek. Zij hebben baat bij het contact met succesvolle vrouwelijke en allochtone rolmodellen met een carrière in de techniek.

3. Ga alleen op bedrijfsbezoek als dit onderdeel is van het curriculum. Een goede voorbereiding is cruciaal.

Zorg dat bedrijfsbezoeken onderdeel zijn van het curriculum. Met een actieve en centrale rol voor de docent die er op toeziet dat over de hele linie het bedrijfsbezoek goed wordt voorbereid, die ziet wat er tijdens het bedrijfsbezoek gebeurt en daarna met leerlingen kan reflecteren. Alleen dan kan een bedrijfsbezoek van positieve invloed zijn op het oriëntatieproces van jongeren.

Peter den Boer, lector Keuzeprocessen:

“Het gaat bij loopbaanoriëntatie vooral om de kennis van de persoon over zichzelf in relatie tot het werk. Een jongere moet zichzelf dat werk ook zien doen, zich daarin kunnen herkennen. Daarvoor zijn concrete ervaringen nodig waarop zij vervolgens met de docent en ouders reflecteren.”

DE VOORBEREIDING

- **Bespreek het aankomend bedrijfsbezoek in de klas.**
  - Bereid leerlingen voor op het bedrijfsbezoek door hen kennis te laten maken met de fysieke omgeving die zij zullen gaan zien. Gebruik hiervoor beeldmateriaal van het te bezoeken bedrijf (foto's, websites, slide shows).
  - Achterhaal eventuele stereotiepe denkbeelden in de groep en confronteer de leerlingen hiermee. Dit kun je bijvoorbeeld doen door middel van

groepsdiscussie of door iemand van het bedrijf uit te nodigen om stereotiepe denkbeelden te bespreken.

- Laat leerlingen vragen voorbereiden die zij willen stellen aan de mensen die zij gaan ontmoeten bij het bedrijf. Denk aan het benoemen van beroepsdilemma's. "Wat zou ik doen als ik monteur of designer was? Welke problemen zou ik dan oplossen?"
- Wees heel helder over de leerdoelen van het bedrijfsbezoek en zorg dat iedereen (docenten, ouders, mensen uit het bedrijf) dit weet.

- **Bereid het bedrijfsbezoek voor met de ouders.**

Nodig hen voorafgaand aan het bedrijfsbezoek uit op school en zorg dat ook mensen van het bedrijf aanwezig zijn. Vertel ouders over het belang van techniek in de samenleving, het loopbaanperspectief van technici en het belang van het aankomend bedrijfsbezoek. Leerlingen kunnen dan na afloop met ouders praten over hun ervaring.

- **Bereid het bezoek voor met de bedrijven.**

Bedrijven investeren in jongeren om diverse redenen. Zorg dat deze bedrijven zich committeren aan het hogere doel om jongeren een breed en positief beeld te geven van werken in de techniek. Stimuleer hen om in de voorbereiding kennis te nemen van het BètaMentalitymodel¹ zodat zij hun verhaal vanuit de verschillende drijfveren van jongeren kunnen vertellen. Maar vraag hen bovenal om te zorgen voor een 'techniek ervaring' of doe-activiteit, bij voorkeur iets dat leerlingen mee kunnen nemen en thuis of op school kunnen laten zien.

KIJK OP WWW.TECHNET.NU VOOR EEN SCHOOL OF BEDRIJF BIJ U IN DE BUURT.

DE UITVOERING

- Maak verschil tussen leerlingen die al voor een sector/profiel hebben gekozen en leerlingen die dit nog niet hebben gedaan. Pas het programma daar op aan.
- Zorg ook voor 'human interest' verhalen en vermijd het om alleen over techniek te praten.
- Let op het gebruik van jargon en moeilijke woorden.
- Zorg voor doe-activiteiten.

Tim Post, onderzoeker Universiteit Twente:

"Het effect van bedrijfsbezoeken kan volledig uitblijven. Een dergelijk uitstapje naar de praktijk moet meer zijn dan een leuke dag uit. Een goede aansluiting op het curriculum, het bespreekbaar maken van stereotiepe beelden over techniek en het inzetten van aansprekende rolmodellen zijn daarbij de belangrijkste succesfactoren."

DE REFLECTIE

Als leerlingen een concreet product mee naar huis kunnen nemen, gebruik dit dan om leerlingen te laten reflecteren op wat zij gezien of gehoord hebben en stel hen de vraag hoe dit past bij hun interesses. Vraag leerlingen hoe zij het zouden vinden elektrotechnicus of geograaf te zijn. Wat maakt zo'n beroep mooi? En hoe pakt een leerling de betreffende beroepsdilemma's aan?

Betrek bij de reflectie zo mogelijk mensen van het bedrijf en de ouders. En overweeg navolging te geven aan het bedrijfsbezoek als leerlingen graag meer willen weten.

**Meer
weten?**

Ga voor meer informatie naar:

www.techniektalent.nu/bedrijfsbezoek

Of neem contact op met TechniekTalent.nu:

T: 0348 744066 of E: info@techniektalent.nu

TechniekTalent.nu is een samenwerkingsverband van acht technische sectoren, in opdracht van werknemers- en werkgeversorganisaties. Met maar één doel: meer instroom en behoud van (jonge) mensen in de techniek. Om dat voor elkaar te krijgen, hebben we een groot aantal producten en ondersteunende diensten ontwikkeld.

Ga voor meer informatie over al onze activiteiten naar www.techniektalent.nu.

Foto's: TechniekBeeldbank.nu april 2015

**Techniek
Talent.nu**